

**MINISTERSTWO
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII**

**Program wspierania
inwestycji o istotnym znaczeniu
dla gospodarki polskiej
na lata 2011–2030**

Spis treści:

1.	Cel ustanowienia Programu.....	3
2.	Okres trwania Programu.....	3
3.	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w zakresie objętym programowaniem	3
4.	Cel główny i cele szczegółowe	10
5.	Powiązania z dokumentami strategicznymi	10
6.	System realizacji Programu	14
7.	Sposób monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celów	27
8.	Finansowanie Programu.....	30

1. Cel ustanowienia Programu

Celem ustanowienia **Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011–2030**, zwanego dalej „Programem”, jest wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy, spełniające kryteria określone Programem.

Program stanowi program rozwoju w rozumieniu art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2018 r. poz. 1307 i 1669).

2. Okres trwania Programu

Okres obowiązywania Programu określa się na lata 2011-2030. Dotacje będą przyznawane do końca 2025 r.

3. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w zakresie objętym programowaniem

3.1. Znaczenie inwestycji dla wzrostu gospodarczego

Głównym celem *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* (SOR) jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym i terytorialnym. Założeniem jest, by wzrost dochodów mieszkańców oraz wzrost PKB wynikał bezpośrednio ze wzrostu produktywności i innowacyjności przedsiębiorstw. To z kolei wymaga większego niż obecnie poziomu inwestycji w polskiej gospodarce.

Pozytywny wpływ inwestycji na wzrost gospodarczy jest zakładany zarówno w teorii, jak i potwierdzany badaniami empirycznymi. Klasyczna funkcja produkcji Cobba-Douglassa uzależnia stopę wzrostu produkcji w gospodarce m.in. od stopy wzrostu postępu technicznego oraz stopy wzrostu kapitału, które to zmienne wymagają nakładów inwestycyjnych. W teorii endogenicznego wzrostu związek ten jest jeszcze silniejszy, ponieważ zakłada się, że krańcowa produktywność może być zwiększana poprzez nakłady kapitałowe oraz inwestycje w kapitał ludzki. Silny długotrwały związek pomiędzy produkcją a inwestycjami potwierdzany jest w rzeczywistości w większości regionów świata¹.

Według danych Banku Światowego (*World Development Indicators*) wśród 20 państw świata o najwyższym poziomie rozwoju średnia stopa inwestycji (tj. nakłady brutto na środki trwałe w relacji do PKB) w latach 1960–2015 wynosiła ponad 24%, natomiast wśród państw o najniższym poziomie PKB per capita – ok. 16%. Grupa 20 krajów o najniższym poziomie stopy inwestycji rozwijała się dwukrotnie wolniej, niż grupa 20 krajów o najwyższym poziomie tej stopy. Państwa o najszybszym średnim tempie wzrostu PKB w analogicznym okresie odznaczały się stopą inwestycji na poziomie ponad 30%.

¹ Por. np. Binder, M., Bröck, S. (2011), *On the Relation Between Investment and Economic Growth: New Cross-Country Empirical Evidence*, w: de La Grandville, O. (red.) *Economic Growth and Development (Frontiers of Economics and Globalization, Volume 11)* Emerald Group Publishing Limited, s.43 - 86

Również w grupie państw rozwiniętych, jakimi są państwa członkowskie UE, stopa inwestycji wykazuje korelację ze wzrostem PKB. Na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat współzależność ta sięgała ok. 0,4. 10 krajów UE o najwyższej stopie inwestycji odnotowało średni wzrost w tym okresie na poziomie 2,82% r/r, podczas gdy 10 krajów o najniższej stopie inwestycji – na poziomie 2,23% r/r. Podobny związek zachodzi pomiędzy tempem rozwoju i poziomem bezpośrednich inwestycji zagranicznych (w relacji do PKB).

3.2. Rodzaje inwestycji a wzrost gospodarczy

Na stabilność wzrostu gospodarczego pozytywnie wpływają w szczególności inwestycje długoterminowe – w infrastrukturę transportową, energetyczną, komunalną, itp. Inwestorzy długoterminowi mają możliwość rozkładania swoich zasobów na średnie i długie okresy, nie podejmują decyzji zbliżonych do tych jakie obserwują u większości i zazwyczaj utrzymują aktywa w swoich portfelach niezależnie od koniunktury gospodarczej, faktycznie odgrywając antycykliczną rolę. Lokując kapitał na długi okres, inwestorzy angażują się w ulepszanie ładu korporacyjnego i standardów zarządzania w podmiotach, których są wierzycielami lub udziałowcami².

Z kolei na długookresowy wzrost ekonomicznej wartości dodanej brutto zdają się szczególnie silnie wpływać inwestycje w badania i rozwój. W krajach UE w ostatnich dwóch dekadach współczynnik korelacji pomiędzy tymi dwiema zmiennymi wynosił aż 0,6.

W badaniach empirycznych czynników wpływających na rozwój gospodarczy dużą uwagę poświęca się w szczególności bezpośrednim inwestycjom zagranicznym (BIZ). Ich pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy na ogół dotyczy krajów rozwijających się, a jako kanały tego wpływu wskazuje się wzrost wyposażenia w kapitał fizyczny, stymulowanie rozwoju kapitału ludzkiego oraz postęp technologiczny. Najczęściej potwierdza się również brak efektu wypierania przez BIZ inwestycji krajowych. Z drugiej strony jednak badania wskazują, że po pierwsze BIZ mogą prowadzić również do powstawania nieoptymalnych struktur rynkowych (monopoli), a po drugie wymagają odpowiednich zmian instytucjonalnych w kraju-odbiorcy, by ich pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy faktycznie zaistniał³.

Z punktu widzenia wzrostu gospodarczego niezwykle istotna jest relacja pomiędzy skalą prywatnych nakładów inwestycyjnych a nakładów publicznych. Co do zasady uznaje się, że inwestycje publiczne są ważnym czynnikiem wzrostu a ich efekty, np. rozwój infrastruktury, stymulują nakłady prywatne i przyczyniają się do wzrostu produktywności kapitału. Z drugiej strony inwestycje publiczne mogą wypierać nakłady prywatne czy to poprzez finansowanie projektów, które mogłyby być dostarczone przez rynek lub zdobyć na nim finansowanie, czy też poprzez konieczność zwiększania obciążeń podatkowych.

2 Wehinger, G., Fostering Long-term Investment and Economic Growth, Summary of a High-Level OECD Financial Roundtable, OECD Journal: Financial Market Trends, Volume 2011 – Issue 1, OECD 2011

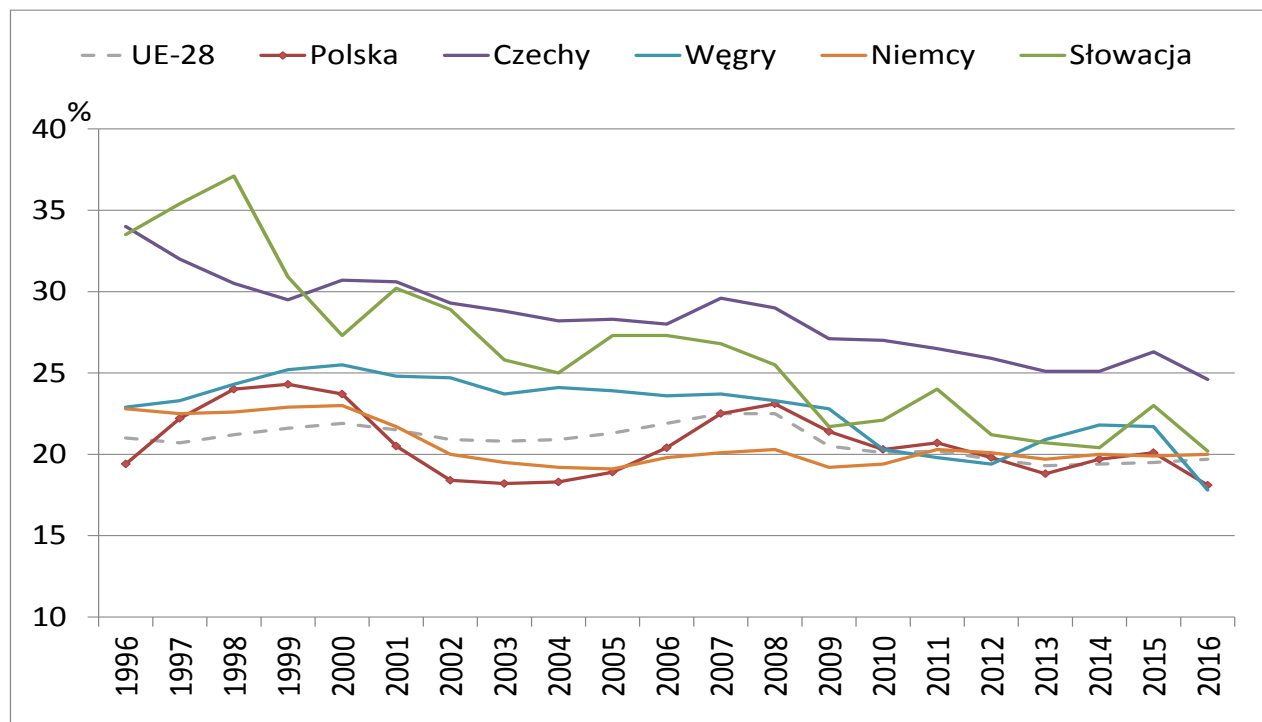
³ Husam Rjoub, H., Abu Alrub, A., Soyer, K., Hamdan, S., The Syndrome of FDI and Economic Growth: Evidence from Latin American Countries, *Journal of Financial Studies & Research*, Vol. 2016 (2016), IBIMA Publishing

3.3. Skala i struktura Inwestycji w polskiej gospodarce

W latach 1996-2015 na tle innych krajów UE Polska – biorąc pod uwagę wielkość PKB – odznaczała się umiarkowaną stopą inwestycji (Wykres 1), a także niskimi nakładami przedsiębiorstw na badania i rozwój oraz rocznymi napływami BIZ.

Po wejściu Polski do UE sytuacja tylko czasowo uległa zmianie pod względem stopy inwestycji (Wykres 1), jednak w dłuższym okresie oraz strukturalnie polska gospodarka nadal nie jest w stanie wykorzystać w pełni swojego potencjału, ponieważ wzrost gospodarczy w zbyt dużym stopniu opiera się na konsumpcji zamiast na inwestycjach.

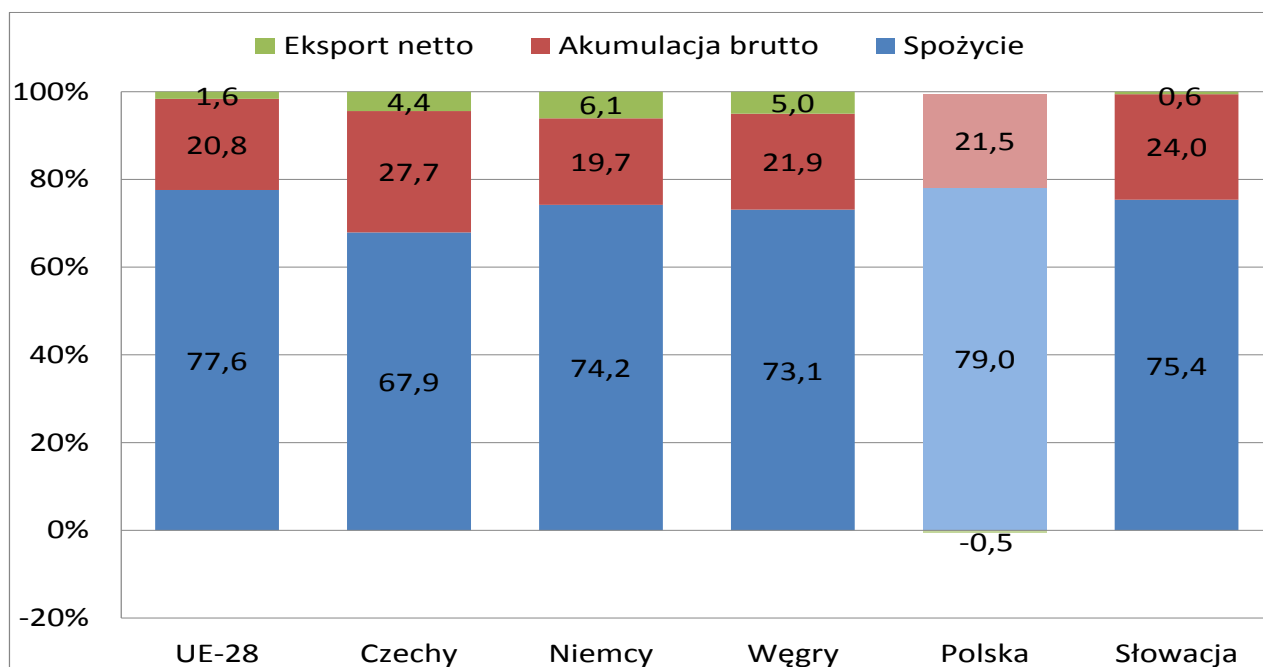
Wykres 1: Stopa inwestycji w Polsce i wybranych krajach UE w latach 1996-2016

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii na podstawie danych Eurostat

W latach 2006-2016 stopa inwestycji w Polsce wynosiła średnio 20,4% PKB (Wykres 4). Mimo że wskaźnik ten był nieco wyższy niż w Niemczech (19,9%) i zbliżony do średniej unijnej, to jednak znacznie niższy niż w innych krajach grupy wyszehradzkiej (V4): Czechach (26,7%) i Słowacji (23%). Znaczną część PKB stanowią wydatki konsumpcyjne (Wykres 2), które w badanym okresie stanowiły niemal 80% PKB i były najwyższe wśród krajów V4, choć, co ważne, udział ten sukcesywnie się zmniejszał. Obserwowane w okresie 2006-2012 ujemne saldo wymiany z zagranicą było spowodowane wyższym importem niż eksportem. Natomiast w latach 2013-16 Polska notowała dodatnie saldo wymiany z zagranicą, za co głównie odpowiadała niska cena ropy naftowej oraz osłabienie złotego względem głównych walut.

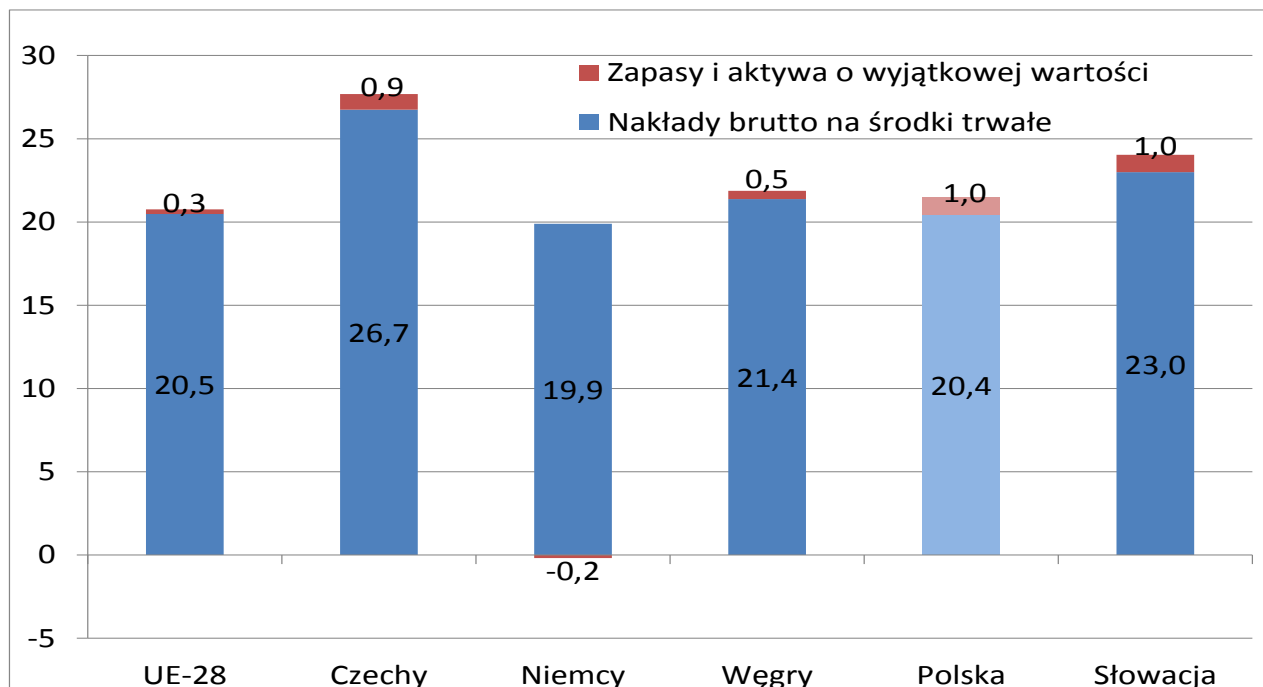
Wykres 2: Dekompozycja PKB od strony wydatkowej (średnia z lat 2006-2016)

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii na podstawie danych Eurostat

Mimo występowania niższej stopy inwestycji niż w innych krajach regionu V4, nieco większa jest w Polsce skala zmian stanów zapasów kosztem nakładów brutto na środki trwałe (Wykres 3).

Wykres 3: Dekompozycja akumulacji brutto (średnia z lat 2006-2016)

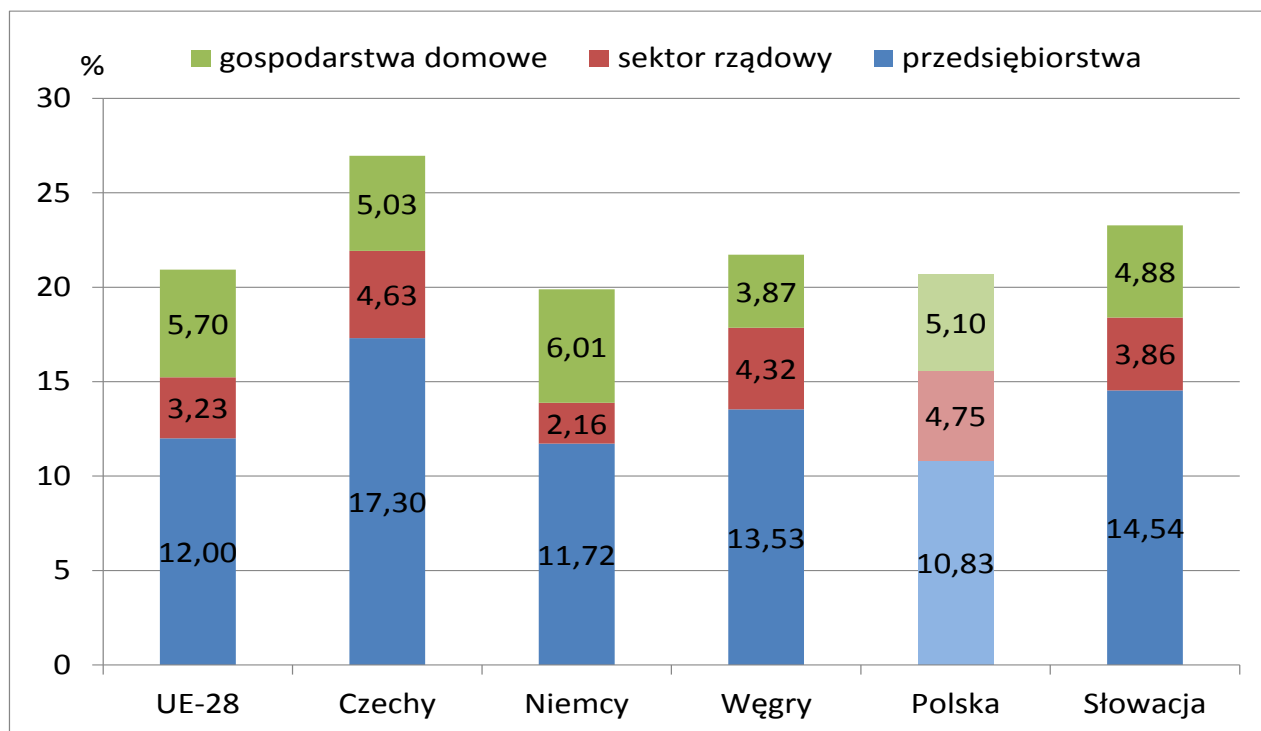

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii na podstawie danych Eurostat

W okresie 2006-2015 polskie przedsiębiorstwa miały najniższy udział w stopie inwestycji wśród porównywanych krajów (10,8%, Wykres 4). Wynika to z faktu, że w Polsce za relatywnie dużą część inwestycji odpowiada sektor rządowy (niemal 4,8% PKB w porównaniu do 2,2% w

Niemczech i 3,9% na Słowacji). Z kolei udział sektora gospodarstw domowych w stopie inwestycji jest w Polsce relatywnie wysoki (5,1% PKB przy 3,9% PKB na Węgrzech i 6,0% w Niemczech).

Wykres 4: Stopa inwestycji w podziale na sektory (średnia z lat 2006-2015)

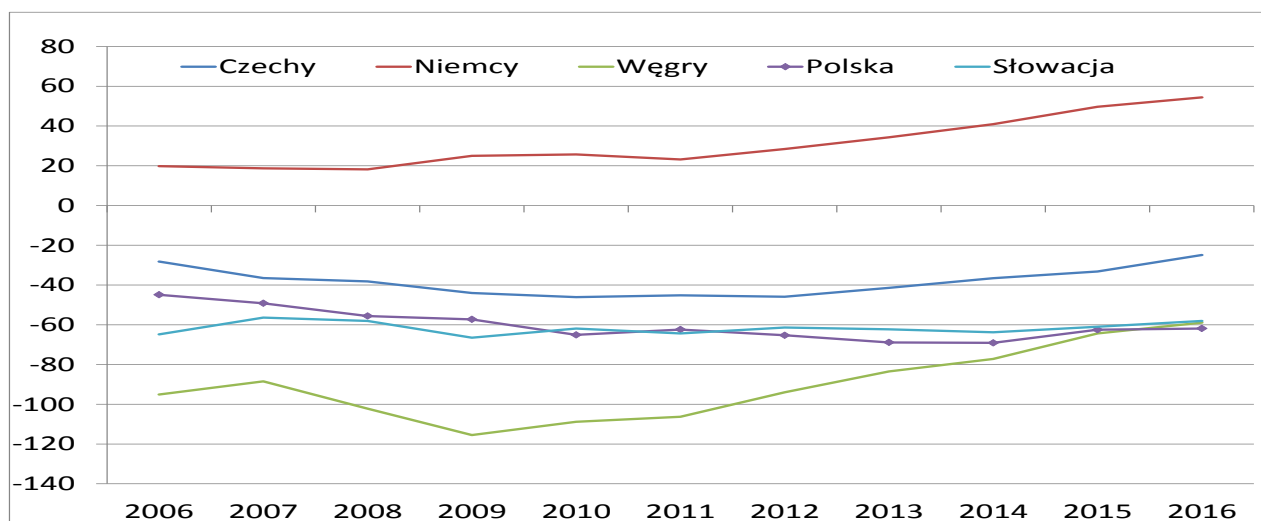

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii na podstawie danych Eurostat

3.4. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne a wzrost polskiej gospodarki

Mimo tego, że – jak stwierdzono – w odniesieniu do PKB napływy bezpośrednich inwestycji zagranicznych są w Polsce relatywnie niskie, to ich znaczenie w strukturze samych inwestycji jest wyjątkowo duże. Sięgały one bowiem w ostatnich latach średnio 15,0% rocznej akumulacji brutto, podczas, gdy w Niemczech 8,5%, a w Czechach 12,9%. Są one również nieproporcjonalnie większe niż polskie inwestycje bezpośrednie za granicą (Wykres 5).

Wykres 5: Międzynarodowa pozycja inwestycyjna w latach 2006-2016 (% PKB)

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii na podstawie danych Eurostat

Na napływy i wypływy inwestycji bezpośrednich należy jednak patrzeć przez pryzmat stabilności ekonomicznej oraz faz rozwoju gospodarczego.

Finansowanie zagraniczne dostępne na szeroką skalę, którego formą są również inwestycje bezpośrednie, stwarza dodatkowe możliwości realizacji krajowych inwestycji, jednak wiąże się z ryzykiem dużego i trwałego deficytu rachunku obrotów bieżących. Deficyt obrotów bieżących jest bowiem właśnie wynikiem nadwyżki inwestycji krajowych nad oszczędnościami krajowymi. Doświadczenia wielu krajów pokazują, że takie przedłużające się okresy nierównowagi bardzo często kończą się deprecjacją lokalnej waluty, ograniczeniem inwestycji, a nawet kryzysem gospodarczym. Dotyczy to zarówno krajów o niskich dochodach z przewagą publicznych środków krajowych, jak i krajów, gdzie dominują nakłady prywatne. Poleganie na zagranicznych oszczędnościach wprowadza większą zmienność ścieżki wzrostu⁴. Polska gospodarka, podobnie jak gospodarki innych krajów regionu, pomimo pozytywnych zmian w latach 2015-2016, od lat odznacza się dużym deficytem rachunku obrotów bieżących, który w ostatnich latach wynika już wyłącznie z ujemnego salda dochodów. Z kolei BIZ z reguły stanowią największą pozycję w rachunku finansowym polskiego bilansu płatniczego.

BIZ w zależności od faz rozwoju gospodarczego opisuje hipoteza ścieżki inwestycyjno-rozwojowej (*investment development path*, J.H. Dunning). Wiąże ona pozycję inwestycyjną kraju z poziomem jego rozwoju gospodarczego oraz strukturą gospodarki⁵, wyróżniając 5 faz:

- 1) niski poziom rozwoju gospodarczego, niskie napływy i wypływy inwestycji bezpośrednich wynikające z małej atrakcyjności i potencjału inwestycyjnego kraju,
- 2) średnio-niski poziom rozwoju gospodarczego, wzrost napływów BIZ, wynikający ze wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej kraju (zasoby naturalne, tania siła robocza, rozwój infrastruktury), niskie wypływy inwestycji bezpośrednich ze względu na wciąż ograniczony potencjał inwestycyjny kraju,
- 3) średni poziom rozwoju gospodarczego, spadek napływów BIZ ze względu na spadek zapotrzebowania na kapitał, wzrost wypływów inwestycji bezpośrednich ze względu na wzrost potencjału inwestycyjnego kraju,
- 4) średnio-wysoki poziom rozwoju gospodarczego, wartość kapitału zainwestowanego za granicą przekracza wartość BIZ ulokowanych w kraju,
- 5) wysoki poziom rozwoju gospodarczego, pozycja inwestycyjna netto kraju zbliżona do zera.

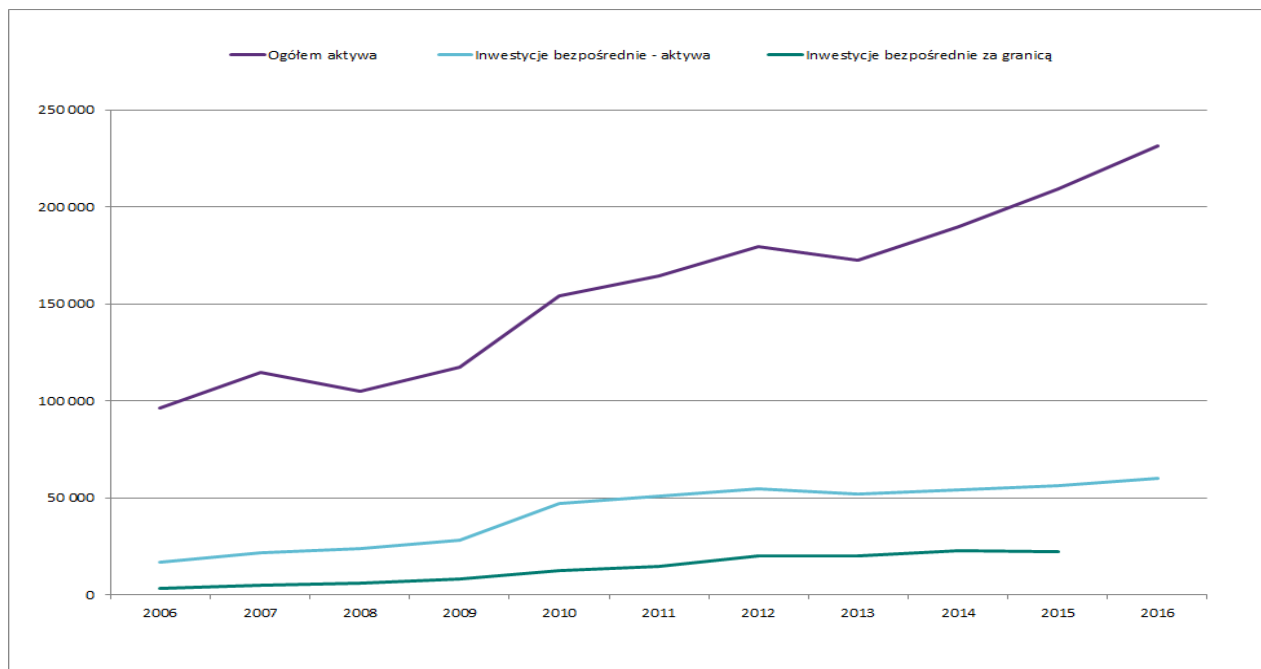
Poziom i dynamika pozycji inwestycyjnej netto Polski w zakresie inwestycji bezpośrednich wskazuje, że gospodarka polska wciąż znajduje się na etapie zwiększonego zapotrzebowania na kapitał zagraniczny (tj. w fazie 2). W przypadku tego typu krajów, bezpośrednio inwestycje istotnie przyczyniają się do zwiększania bazy wytwórczej i efektywności wykorzystania czynników produkcji, skutkując wzrostem produktywności i konkurencyjności gospodarki, co z kolei przekłada się na wzrost eksportu i dochodów mieszkańców.

⁴ Cavallo, E., Eichengreen, B., Panizza, U., *Can Countries Rely on Foreign Saving for Investment and Economic Development?*, Graduate Institute of International and Development Studies, International Economics Department, Working Paper Series, Working Paper No. HEIDWP07-2016

⁵ Mariusz-Jan Radło Oskar Kowalewski, *Wpływ globalizacji na polską gospodarkę*, Materiały i Studia NBP, Zeszyt nr 230, NBP, Warszawa grudzień 2008 r., s. 16

Należy jednak wskazać, że wzrost polskich inwestycji zagranicznych jest niezadowalający. Od 2012 r. wartość inwestycji bezpośrednich za granicą utrzymuje się na niemal stałym poziomie (Wykres 6). Uniemożliwia to polskiej gospodarce przejście do kolejnej fazy rozwoju – średniego poziomu gospodarczego.

Wykres 6: Aktywa finansowe Polski w latach 2006-2016 (mln EUR)

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii na podstawie danych NBP

Zarówno porównanie wielkości i struktury inwestycji w polskiej gospodarce z innymi krajami, jak też analiza ich dynamiki wskazuje, że pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego Polski wymaga obecnie zatem:

- 1) zwiększenia skali inwestycji sektora prywatnego, w szczególności inwestycji polskich przedsiębiorstw,
- 2) próby zwiększenia roli krajowych środków inwestycyjnych w finansowaniu rozwoju, przy jednoczesnym utrzymaniu napływu BIZ do Polski.

3.5. Analiza SWOT gospodarki polskiej w kontekście pozyskiwania BIZ

Silne i słabe strony gospodarki polskiej oraz szanse i zagrożenia związane z procesami napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych przedstawione zostały poniżej:

Mocne strony	Słabe strony
— dobre położenie geograficzne na przecięciu szlaków komunikacyjnych, w tym szlaku transkontynentalnego Chiny-Europa, — duży wewnętrzny rynek zbytu, rosnąca siła nabywcza Polaków, — relatywnie wysoka wiarygodność kredytowa Polski, — dobrze wykształcona siła robocza, — dynamiczny rozwój infrastruktury,	— niska stopa oszczędności, — niski udział sektora prywatnego, w tym przedsiębiorstw, w inwestycjach, — niski poziom inwestycji w badania i rozwój, — niski poziom BIZ w odniesieniu do PKB, — deficyt pracowników w niektórych obszarach gospodarki, — duże obciążenia administracyjne, przewlekłość niektórych procedur, zmienne

– wysoki udział przemysłu w PKB, duża dostępność komponentów do produkcji przemysłowej, – dobrze rozwinięty sektor obsługi procesów biznesowych, – możliwość prowadzenia niezależnej polityki monetarnej, – relatywnie wysoka pozycja w rankingach konkurencyjności	prawo, nieefektywność sądownictwa gospodarczego, – eksport oparty w znacznej mierze na wyrobach niskiej i średniej technologii, – ryzyko kursowe
Szanse	Zagrożenia
– rosnące polskie inwestycje bezpośrednie za granicą, – rozwijanie stosunków gospodarczych z krajami Azji i Afryki, – działania deregulacyjne i skracanie procedur biurokratycznych, informatyzacja administracji, – dostępność środków UE jako stymulatora prywatnych nakładów inwestycyjnych	– duża rola BIZ w strukturze inwestycji skutkująca trwałym deficytem rachunku bieżącego, – pogorszenie się ocen kredytowych Polski, spadek napływu BIZ, – podatność na zmiany koniunktury w krajach strefy euro, – konieczność konkurowania o inwestycje wśród krajów regionu

4. Cel główny i cele szczegółowe

Program dostosowuje politykę państwa w zakresie wspierania inwestycji do założeń SOR, co zostało szczegółowo omówione w rozdziale 5. **Celem głównym** Programu – zgodnie z filarem „Kapitał dla rozwoju” SOR – jest wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy z sektora MŚP i dużych przedsiębiorstw.

Cel ten realizowany będzie poprzez udzielanie wsparcia inwestycjom Strategicznym, Innowacyjnym, Centrom Zaawansowanych Usług Biznesowych, Centrom Doskonałości Procesów Biznesowych oraz Centrom Wysokozaawansowanych Usług, co zapewni możliwość dofinansowania zarówno dużych inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki, jak i średniej wielkości projektów innowacyjnych.

Realizacji celu głównego będą służyć następujące **cele szczegółowe**:

- 1) Zwiększanie udziału innowacyjnych inwestycji stosujących nowoczesne technologie,
- 2) Tworzenie wysokopłatnych miejsc pracy,
- 3) Pomnażanie polskiego kapitału poprzez inwestycje,
- 4) Stymulacja innowacyjności w polskich MŚP,
- 5) Wyrównywanie międzyregionalnej luki rozwojowej.

5. Powiązania z dokumentami strategicznymi

Program realizuje cele następujących strategii rozwoju:

- 1) *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, przyjętej przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r.⁶;
- 2) *Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”*, przyjętej przez Radę Ministrów dnia 15 stycznia 2013 r.;
- 3) *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie*, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 13 lipca 2010;
- 4) *Strategii na rzecz Inteligentnego i Zrównoważonego Rozwoju Sprzyjającego Włączeniu Społecznemu „Europa 2020”*, przyjętej przez Komisję Europejską w dniu 3 marca 2010 r.;
- 5) *Zintegrowanej Polityki Przemysłowej w Erze Globalizacji „Konkurencyjność i Zrównoważony Rozwój na Pierwszym Planie”*, przyjętej przez Komisję Europejską w dniu 28 listopada 2010 r.;
- 6) *Odnowionej Strategii UE na rzecz Trwałego Rozwoju*, przyjętej przez Radę Unii Europejskiej w dniu 9 czerwca 2006 r. ;
- 7) *Agendy na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030*, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 25 września 2015 r.

Cele Programu wpisują się w następujące obszary oraz cele szczegółowe SOR:

1) Obszar *Kapitał dla rozwoju*

Cel: Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych

SOR zakłada konieczność zwiększenia skali inwestycji, głównie w branżach, mających pozytywny wpływ na potencjał rozwojowy gospodarki, przy czym szczególnie pożądane są krajowe inwestycje prywatne w zakresie produkcji nowoczesnych, innowacyjnych wyrobów średniej i wysokiej techniki, atrakcyjnych dla nabywców w kraju i za granicą.

Podejmowane będą również inicjatywy mające na celu wzmocnienie koordynacji działań instytucji przyciągających i obsługujących inwestorów zagranicznych w celu podniesienia jakości oferowanych przez nie usług. Z drugiej zaś strony, udzielone zostanie wsparcie podmiotom obsługującym inwestorów krajowych w celu stworzenia dla nich odpowiednich warunków do rozwoju polskiego kapitału, zarówno w Polsce jak i poza jej granicami.

2) Obszar *Rozwój innowacyjnych firm*

Cel: Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych

SOR zakłada, że zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw w Polsce jest niezbędne dla pozytywnej zmiany strukturalnej w gospodarce (wzrost udziału przemysłów i usług wiodących oraz wzrost wiodomości przemysłów i usług uważanych tradycyjnie za obszary o niskiej zawartości wiedzy i techniki). Jest to również warunek przesuwania się firm z Polski w globalnych łańcuchach w kierunku zadań o większej wartości dodanej. Innowacyjność prowadzi do zwiększania produktywności i tworzenia miejsc pracy z silnym komponentem wiedzy i techniki oraz czerpania większych zysków ze sprzedaży produktów zaawansowanych technologicznie i o rozpoznawalnych markach.

⁶ Treść Programu została dostosowana do realizacji celów SOR, stanowiącej od dnia 14 lutego 2017 r. średniookresową strategię rozwoju kraju w rozumieniu art. 9 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zastępującą Strategię Rozwoju Kraju 2020 z dnia 25 września 2012 r.

Program odpowiada na tę potrzebę. Premiuje i wspiera inwestycje innowacyjne, zarówno adaptujące nowoczesne technologie, jak i przewidujące prowadzenie własnej działalności badawczo-rozwojowej. Jako, że ograniczeniami w rozwoju innowacyjności polskiej gospodarki są w dalszym ciągu wielkość i struktura finansowania działalności badawczo-rozwojowej, zwłaszcza w odniesieniu do prywatnych nakładów na tę działalność, Program sprzyja minimalizowaniu tych barier. Program premiuje innowacyjność, zarówno w wymiarze technologicznym, produktowym, organizacyjnym, procesowym, jak i marketingowym. Zwiększenie poziomu innowacyjności gospodarki wymaga usprawnienia współpracy sektora nauki z przedsiębiorcami. Realizacja Programu sprzyja nawiązywaniu współpracy sektora gospodarczego z krajowymi ośrodkami akademickimi co wpisuje się w działanie przewidziane w ramach SOR jako „Animowanie współpracy między sektorem nauki a biznesem oraz powstawania strategicznych partnerstw biznesowych”.

W SOR wskazano, iż innowacyjne podmioty gospodarcze, w szczególności mikro i małe przedsiębiorstwa, będące na wczesnym etapie rozwoju, nie posiadają długiej historii kredytowej ani odpowiednich zabezpieczeń, co ogranicza im możliwości angażowania się w przedsięwzięcia innowacyjne o wysokim stopniu ryzyka, w tym projekty B+R. Mobilizacji środków prywatnych (zarówno własnych, jak i pochodzących ze źródeł zewnętrznych), służących finansowaniu potrzeb rozwojowych tych firm, mają sprzyjać m.in. bodźce o charakterze fiskalnym oraz wykorzystanie potencjału spółek Skarbu Państwa. Dopełnieniem działań o charakterze finansowym mają być przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia potencjału rynkowego badań i udrożnienia systemu komercjalizacji wyników prac B+R.

Program umożliwia uzupełnienie luki finansowej na rynku. Jest ważnym narzędziem interwencji oraz stanowi zachętę dla przedsiębiorców do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, w szczególności w branżach produkcyjnych. Oznacza to, że Program kompleksowo wpisuje się w kierunek interwencji publicznej „Mobilizacja kapitału prywatnego na rzecz prowadzenia działalności B+R+I, zwiększenie potencjału rynkowego prowadzonych badań oraz stopnia komercjalizacji wyników prac B+R”.

Dodatkowo, wsparcie oferowane w ramach Programu zwiększa atrakcyjność inwestycyjną Polski, również dla działalności innowacyjnej. Sprzyja to zwiększeniu liczby realizowanych w Polsce inwestycji w obszarze nowych technologii, współpracy zagranicznych podmiotów z krajowymi, co umożliwia stymulowanie wzrostu innowacyjnych, krajowych przedsiębiorstw sektora MŚP. Tym samym, Program sprzyja unowocześnieniu polskiej oferty i wpisuje się jednocześnie w stymulowanie popytu zewnętrznego na innowacje poprzez zwiększenie zdolności i skłonności firm do eksportu oraz lokowania BIZ za granicą.

3) Obszar *Ekspansja zagraniczna*

Cel: Zwiększenie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki, zwiększenie eksportu towarów zaawansowanych technologicznie

W SOR wskazano, że zwiększenie powiązań z rynkami międzynarodowymi, poprzez poszerzanie grona podmiotów uczestniczących w wymianie międzynarodowej, w szczególności z krajami pozaunijnymi oraz rozwijanie bardziej zaawansowanych form współpracy z zagranicą, przyczyni się do rozwoju gospodarczego Polski oraz poprawy jej pozycji konkurencyjnej na arenie międzynarodowej. W dłuższym okresie oczekiwane jest zwiększenie w strukturze polskiego eksportu produktów o wysokim poziomie zaawansowania technologicznego.

Wspierając inwestycje adaptujące nowoczesne technologie, zarówno produkcyjne, jak i usługowe, Program sprzyja wzrostowi wolumenu eksportu oraz zwiększeniu jego jakości, dzięki

czemu kreuje dodatkową produkcję i generuje nowe miejsca pracy. Ponadto zagraniczne przedsiębiorstwa, realizujące inwestycje w Polsce, zapewniają polskim przedsiębiorstwom dostęp do międzynarodowych kanałów dystrybucji i wsparcia marketingowego. Spółki z udziałem zagranicznego kapitału są również ważnymi eksporterami. Inwestycje o wysokim poziomie innowacyjności zwiększają zdolność polskiej gospodarki do konkutowania na rynkach zagranicznych, zarówno w formie eksportu, jak i BIZ.

Ponadto Program przyczynia się do tworzenia warunków dla procesów rozwojowych. Stwarza warunki lokalnym przedsiębiorcom do tworzenia nowych rozwiązań, zarówno w obszarze zarządzania, jak i produkcji. Sprzyja intensyfikacji relacji między lokalnymi, regionalnymi i krajowymi instytucjami naukowymi, a przedsiębiorcami, premiując taką współpracę przy ocenie projektów. Wspiera rozwój produktów i usług w dziedzinach, w których Polska może stać się liderem w skali europejskiej i światowej.

4) Obszar *Kapitał ludzki i społeczny*

Cel: Poprawa jakości kapitału ludzkiego; Zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju

W SOR wskazano, że kapitał ludzki to krytyczny czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, który wraz z postępującymi procesami demograficznymi i innymi wyzwaniami o charakterze globalnym (np. automatyzacja, cyfryzacja, upowszechnienie standardów rozwoju cywilizacyjnego), będzie nabierać jeszcze większego znaczenia dla uzyskania przewag konkurencyjnych w globalnej gospodarce.

W celu osiągnięcia tego celu, Program stwarza warunki dla podwyższenia poziomu kapitału ludzkiego w Polsce. Program sprzyjać będzie tworzeniu trwałych miejsc pracy, w szczególności wymagających technicznego wyższego wykształcenia, w branżach o wysokim stopniu zaawansowania technologicznego. Ponadto lokalizacja inwestycji, wspieranych w ramach Programu w słabiej rozwiniętych regionach, średnich miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz powiatach o wysokiej stopie bezrobocia, będzie sprzyjać zwiększeniu ich potencjału rozwojowego. Program tworzy zachęty dla wzmacniania współpracy między środowiskami naukowymi a przedsiębiorcami, co generować będzie popyt na wyspecjalizowane kadry, kompetencje, wpływając tym samym na kształtowanie profilu lokalnych rynków pracy.

5) Obszar *Rozwój zrównoważony terytorialnie*

Cele: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

SOR zwraca uwagę na problematykę zróżnicowania rozwojowego w skali kraju, a także konieczność ograniczania dysproporcji w poziomie rozwoju gospodarczego podregionów. W SOR, w sposób szczególny, potraktowane zostały obszary zmagające się z trudnościami restrukturyzacyjnymi i adaptacyjnymi o charakterze regionalnym.

Program ma również wymiar terytorialny. Wspiera realizację inwestycji w lokalizacjach zagrożonych wykluczeniem, tj.:

- a) w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (122 miasta – delimitacja na podstawie SOR) lub gminach graniczących z tymi miastami,
- b) na obszarze powiatów lub miast na prawach powiatu, w których stopa bezrobocia wynosi co najmniej 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, z wyłączeniem miast, w których zlokalizowana jest siedziba wojewody lub sejmiku województwa,

- c) w województwach: warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim, świętokrzyskim i podkarpackim,
- d) poprzez redukcję wymagań, zwiększenie wsparcia oraz przyznawanie dodatkowych punktów w ramach oceny projektu inwestycyjnego, na warunkach określonych w rozdziale 6.

Cele zbliżone do wyznaczonych w *Odnowionej Strategii UE na rzecz Trwałego Rozwoju* zostały zawarte w rezolucji przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 25 września 2015 r. *Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030* (Agenda 2030). Jednym z celów Agendy 2030 jest Cel 8. „Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi”. W ramach tego celu państwa członkowskie ONZ zobowiązały się m.in. osiągnąć wyższy poziom wydajności gospodarczej poprzez modernizację technologiczną i innowacje oraz skupienie się na sektorach o wysokiej wartości dodanej. W ramach Celu 9. „Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność” zobowiązały się zintensyfikować badania naukowe i podnieść poziom technologiczny sektora przemysłowego w tym poprzez innowacje, znacznie zwiększyć liczbę pracowników sektora badawczo-rozwojowego przypadających na każdy milion osób oraz zwiększyć publiczne i prywatne nakłady finansowe na rozwój.

Powyższe cele będą realizowane w Programie poprzez przyznawanie wsparcia na inwestycje o charakterze badawczo-naukowym oraz realizujących procesy o wysokim stopniu zaawansowania.

W ramach Celu 8. *Agendy 2030* wskazano również na konieczność tworzenia godziwych miejsc pracy, co w Programie realizowane jest poprzez dodatkową punktację przy ocenie inwestycji za tworzenie wysokopłatnych miejsc pracy, w szczególności w regionach mających trudności adaptacyjne i w średnich miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

W ramach Celu 13. „Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom” *Agenda 2030* wskazuje na konieczność włączenia działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu do krajowych polityk, strategii i planów. Cel ten realizowany jest poprzez ocenę w ramach rekomendacji regionalnej wpływu planowanej inwestycji na środowisko naturalne.

6. System realizacji Programu

Ministrem odpowiedzialnym za realizację Programu jest minister właściwy do spraw gospodarki, który, w ramach środków przeznaczonych na realizację Programu, udziela wsparcia z tytułu realizacji:

- 1) inwestycji początkowych w rozumieniu art. 2 pkt 49 *rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktat* (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str.1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 651/2014, realizowanych na obszarze całego kraju, z wyłączeniem województwa mazowieckiego, lub
- 2) inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 pkt 51 *rozporządzenia nr 651/2014* realizowanych na obszarze województwa mazowieckiego,

zwanych dalej: „inwestycją”.

Oceną projektów inwestycyjnych oraz rekomendowaniem ich wsparcia zajmuje się Międzyresortowy Zespół do spraw Inwestycji o Istotnym Znaczeniu dla Gospodarki Polskiej, zwany dalej „Zespołem”. Rekomendacja Zespołu nie jest wiążąca dla ministra właściwego do spraw gospodarki.

Zespół został powołany zarządzeniem Nr 38 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2015 r. w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do spraw Inwestycji o Istotnym Znaczeniu dla Gospodarki Polskiej (M.P. poz. 520).

Funkcję Przewodniczącego Zespołu sprawuje przedstawiciel, w randze sekretarza lub podsekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw gospodarki, wyznaczony przez tego ministra. Jako członkowie Zespołu wyznaczeni zostali przedstawiciele w randze sekretarza lub podsekretarza stanu ministrów właściwych do spraw: finansów publicznych, spraw zagranicznych, transportu, rozwoju regionalnego, nauki, pracy, rolnictwa, łączności, gospodarki wodnej, gospodarki morskiej, budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, szkolnictwa wyższego, środowiska oraz przedstawiciel Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i przedstawiciel Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W posiedzeniach Zespołu, na zaproszenie Przewodniczącego, mogą brać udział przedstawiciele innych ministerstw, którzy występują w charakterze doradczym, bez prawa do udziału w podejmowaniu uchwał.

Zadaniem Zespołu jest w szczególności koordynacja spraw związanych z realizacją Programu, w tym ocena wniosków o udzielenie wsparcia w ramach Programu i przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki rekomendacji w sprawie udzielenia wsparcia.

Szczegółowy tryb pracy Zespołu określa regulamin uchwalony przez Zespół i zatwierdzony przez Przewodniczącego Zespołu.

6.1. Zasady przyznawania wsparcia

Pomoc publiczna przyznawana w ramach Programu jest zgodna z zasadami udzielania pomocy publicznej w UE określonymi w *Wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2014-2020* (Dz. Urz. UE C 209 z 23.7.2013, str. 1) oraz w *Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktat* (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str.1, z późn. zm.). Pomoc, która nie będzie spełniać wymogów wspomnianego rozporządzenia, może być udzielona po wydaniu zgody przez Komisję Europejską w trybie przewidzianym w *Wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2014-2020*.

Organem udzielającym wsparcia jest minister właściwy do spraw gospodarki.

W ramach Programu wsparcie inwestycji będzie udzielane z następujących tytułów:

- 1) kosztów inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (dalej: „koszty inwestycji”);
- 2) kosztów tworzenia nowych miejsc pracy.

6.1.1. Inwestycje kwalifikujące się do wsparcia w ramach Programu

Wsparcie uzyskać mogą wyłącznie przedsiębiorcy planujący następujące typy inwestycji:

- 1) **Strategiczna** – inwestycja produkcyjna o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 160 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy wynoszącej co najmniej 100,
- 2) **Innowacyjna** – inwestycja produkcyjna o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 7 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy wynoszącej co najmniej 20, której rezultatem jest innowacja produktowa lub procesowa stanowiąca nowość co najmniej w skali krajowej. Innowacja produktowa lub procesowa to nowy lub udoskonalony produkt lub proces (lub kombinacja obu), który w istotnym stopniu różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa lub procesów stosowanych dotychczas w przedsiębiorstwie i który został udostępniony przez przedsiębiorstwo potencjalnym użytkownikom lub zastosowany w procesie produkcji przez przedsiębiorstwo. Spełnienie kryteriów innowacyjnej inwestycji produktowej lub procesowej oraz nowości na skalę polskiego rynku potwierdza minister właściwy ds. gospodarki,
- 3) **Centrum Zaawansowanych Usług Biznesowych** – inwestycja w sektorze nowoczesnych usług biznesowych, w ramach której realizowane są co najmniej średniozaawansowane procesy (określone w Załączniku nr 1), o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 1,5 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy wynoszącej co najmniej 250, przy czym dla lokalizacji:
 - a) w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (122 miasta - delimitacja na podstawie SOR) lub gminach graniczących z tymi miastami, albo
 - b) na obszarze powiatów lub miast na prawach powiatu, w których stopa bezrobocia wynosi co najmniej 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, z wyłączeniem miast, w których zlokalizowana jest siedziba wojewody lub sejmiku województwa⁷– (dalej: „miasta średnie”), progi te wynoszą odpowiednio 600 tys. zł i 100 miejsc pracy, w ramach której realizowane są co najmniej średniozaawansowane procesy (zgodnie z Załącznikiem nr 1),
- 4) **Centrum Doskonałości Procesów Biznesowych** – inwestycja w sektorze nowoczesnych usług biznesowych, w ramach której realizowane są wyłącznie zaawansowane lub wysokozaawansowane procesy (zgodnie z Załącznikiem nr 1), o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 1,5 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy wynoszącej co najmniej 150, przy czym dla miast średnich progi te wynoszą odpowiednio 600 tys. zł i 100 miejsc pracy,
- 5) **Centra Wysokozaawansowanych Usług** – inwestycja w sektorze nowoczesnych usług biznesowych o kosztach inwestycji wynoszących co najmniej 1 mln zł oraz liczbie nowych miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem wynoszącej co najmniej 10, w ramach której realizowane są wyłącznie wysokozaawansowane procesy (zgodnie z Załącznikiem nr 1)

– oraz zobowiążą się do współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668 z późn. zm.).

Przez liczbę nowych miejsc pracy rozumie się wzrost netto liczby pracowników w danym zakładzie, w rozumieniu rozporządzenia nr 651/2014, w przeliczeniu na etaty w pełnym wymiarze

⁷ Do oceny lokalizacji inwestycji bierze się pod uwagę dane dotyczące przeciętnej stopy bezrobocia w kraju oraz na obszarze powiatów, zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłaszanym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 82 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, 1669 i 2077) aktualnym na dzień złożenia przez inwestora wniosku o udzielenie pomocy publicznej.

czasu pracy, w związku z realizacją nowej inwestycji, w stosunku do średniego zatrudnienia w okresie 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku.

Współpraca z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce polega na:

- 1) zleceniu wykonania badań naukowych lub prac rozwojowych;
- 2) zleceniu realizacji programów studiów;
- 3) udział w programie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki „Doktorat Wdrożeniowy” oraz innych programach lub przedsięwzięciach ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki związanych z realizacją szkół doktorskich;
- 4) finansowaniu, poprzez stypendia lub finansowanie zatrudnienia, udziału studentów w procesie kształcenia na profilu praktycznym, w tym m.in. studia dualne.

Inwestor zobowiązany jest do poniesienia w okresie utrzymania inwestycji kosztów w zakresie współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki w wysokości co najmniej 15% wartości przyznanej dotacji.

6.1.2 Kategorie oceny projektów

Wszystkie typy inwestycji, o których mowa w pkt 6.1.1, podlegają ocenie zgodnie z poniższymi zasadami.

- 1) Wstępna ocena inwestycji polegać będzie na weryfikacji, czy planowana lokalizacja, wysokość kosztów inwestycji oraz liczba nowych miejsc pracy, profil inwestycji (usługowy lub produkcyjny) oraz deklaracja inwestora o innowacyjności (w przypadku inwestycji Innowacyjnych) wstępnie potwierdza możliwość ubiegania się o wsparcie w ramach Programu.
- 2) Szczegółowa ocena inwestycji przeprowadzona będzie zgodnie z kryteriami określonymi dla danego typu inwestycji oraz w zależności od jej lokalizacji, w oparciu o dostarczone przez inwestora dokumenty: formularz aplikacyjny „Informacja o projekcie”, analizę efektu zachęty, a także – w przypadku inwestycji Innowacyjnych – potwierdzenie innowacyjności przez ministra właściwego ds. gospodarki. Ocena jest dokonywana na podstawie trzech elementów:
 - I. Karta oceny inwestycji, zawierająca kryteria mające na celu ocenę inwestycji w następujących obszarach:
 - 1) Rozwój strukturalny;
 - 2) Rozwój naukowy;
 - 3) Rozwój zrównoważony terytorialnie;
 - 4) Rozwój zasobów ludzkich;
 - 5) Odpowiedzialność społeczna.

Szczegółowy opis każdego z kryteriów zawarty został w Załączniku nr 2 do Programu.

Maksymalna liczba punktów do uzyskania na tym etapie to 75.

- II. Analiza sektorowa, mająca na celu ocenę wpływu inwestycji na sektor/branżę na poziomie regionu oraz całego kraju.

W wyniku analizy sektorowej projekt może uzyskać od -20 do +20 punktów.

Analiza sektorowa jest sporządzana dla projektów o kosztach inwestycji co najmniej 350 mln zł. W przypadku inwestycji o kosztach inwestycji mniejszych niż 350 mln zł uznaje się, że inwestycja będzie miała umiarkowanie dodatni wpływ na sektor i przyznaje się jej: +10 punktów – w wypadku inwestycji Strategicznych, i w Centra Zaawansowanych Usług Biznesowych albo +20 punktów – w wypadku inwestycji Innowacyjnych, Centrów Doskonałości Procesów Biznesowych oraz Centrów Wysokozaawansowanych Usług.

- III. Opinia regionalna, mająca na celu ocenę wpływu projektu inwestycyjnego na jego najbliższe otoczenie w kontekście społeczno-gospodarczym. W ramach analizy ocenie podlegać będą: wpływ na konkurencję, kapitał ludzki, środowisko lokalne, podejmowane działania na rzecz społecznej odpowiedzialności oraz inne istotne elementy inwestycji, które mają wpływ na region.

W wyniku opinii regionalnej projekt może uzyskać od -5 do +5 punktów.

Maksymalna łączna liczba punktów, którą może uzyskać inwestycja w ramach szczegółowej oceny inwestycji to 100. Inwestycja może otrzymać wsparcie, jeżeli uzyska co najmniej 60 procent maksymalnej liczby punktów. Wynik końcowy oceny jest wyrażony w ułamku dziesiętnym i otrzymuje się go przez podzielenie łącznej liczby uzyskanych punktów przez 100.

6.1.3 Wsparcie z tytułu kosztów inwestycji

Kosztami kwalifikowanymi dla wsparcia z tego tytułu są koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne.

Do ubiegania się o wsparcie uprawnia:

- 1) realizacja inwestycji Strategicznej;
- 2) realizacja inwestycji Innowacyjnej;
- 3) realizacja inwestycji w Centrum Wysokozaawansowanych Usług, o kosztach inwestycji w przeliczeniu na 1 miejsce pracy w wysokości co najmniej 100 tys. zł.

Dla inwestycji Strategicznej lub Innowacyjnej maksymalna wysokość wsparcia wynosi 15% kosztów inwestycji dla projektów realizowanych w województwach: warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim, świętokrzyskim lub podkarpackim (dalej: „województwa Polski Wschodniej”) lub w miastach średnich oraz 10% kosztów inwestycji w pozostałych lokalizacjach.

Dla inwestycji w Centrum Wysokozaawansowanych Usług maksymalna wysokość wsparcia wynosi 20% kosztów inwestycji dla inwestycji realizowanych w województwach Polski Wschodniej lub w miastach średnich oraz 15% kosztów inwestycji w pozostałych lokalizacjach.

Skorzystanie ze wsparcia z tytułu kosztów inwestycji wyklucza możliwość uzyskania wsparcia z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy.

Maksymalną wysokość wsparcia z tytułu kosztów inwestycji obniża się stosownie do punktacji uzyskanej w ramach szczegółowej oceny inwestycji, według poniższego wzoru:

$$\text{Wysokość wsparcia (zł)} = a \times b \times [c \times (1,25c - 0,25)],$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

a – wysokość kosztów inwestycji (zł),

b – maksymalna wysokość wsparcia w danej lokalizacji dla danego typu inwestycji,

c – wynik końcowy szczegółowej oceny inwestycji.

Przykład:

Inwestor planuje utworzenie Centrum Wysokozaawansowanych Usług i związane z tym poniesienie kosztów inwestycji w kwocie 10 000 000 zł w województwie podkarpackim. W ramach szczegółowej oceny inwestycji projekt uzyskał 90% maksymalnej liczby punktów.

Wysokość wsparcia (zł) = 10 000 000 zł x 20% x [0,9 x (1,25 x 0,9 – 0,25)] = 1 575 000 zł (15,75% kosztów kwalifikowanych).

6.1.4 Wsparcie z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy

Kosztami kwalifikowanymi dla wsparcia z tego tytułu są koszty tworzenia nowych miejsc pracy.

Do ubiegania się o wsparcie uprawnia:

- 1) realizacja inwestycji w Centrum Zaawansowanych Usług Biznesowych;
- 2) realizacja inwestycji w Centrum Doskonałości Procesów Biznesowych;
- 3) realizacja inwestycji w Centrum Wysokozaawansowanych Usług, o kosztach inwestycji w przeliczeniu na 1 miejsce pracy poniżej 100 tys. zł.

Dla nowej inwestycji w Centrum Zaawansowanych Usług Biznesowych lub Centrum Doskonałości Procesów Biznesowych maksymalna wysokość wsparcia wynosi 15 000 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy dla inwestycji realizowanych w województwach Polski Wschodniej lub w miastach średnich oraz 12 000 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy w pozostałych lokalizacjach.

Dla nowej inwestycji w Centrum Wysokozaawansowanych Usług maksymalna wysokość wsparcia wynosi 20 000 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy dla inwestycji realizowanych w województwach Polski Wschodniej lub w miastach średnich oraz 15 000 zł na jedno nowo utworzone miejsce pracy w pozostałych lokalizacjach.

Skorzystanie ze wsparcia z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy wyklucza możliwość uzyskania wsparcia z tytułu kosztów inwestycji.

Maksymalną wysokość wsparcia z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy obniża się stosownie do punktacji uzyskanej w ramach szczegółowej oceny inwestycji, według poniższego wzoru:

$$\text{Wysokość wsparcia (zł)} = a \times b \times [c \times (0,5c + 0,5)],$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

a – liczba nowo tworzonych miejsc pracy,

b – maksymalna wysokość wsparcia w danej lokalizacji dla danego typu inwestycji na jedno nowo tworzone miejsce pracy,

c – wynik końcowy szczegółowej oceny inwestycji.

Przykład:

Inwestor planuje zatrudnić 427 osób w Centrum Zaawansowanych Usług Biznesowych w województwie warmińsko-mazurskim i w ramach szczegółowej oceny inwestycji projekt uzyskał 60% maksymalnej liczby punktów.

Wysokość wsparcia (zł) = $427 \times 15\,000 \text{ zł} \times [0,6 \times (0,5 \times 0,6 + 0,5)] = 427 \times 15\,000 \text{ zł} \times 0,48 = 3\,074\,400 \text{ zł}$.

6.1.5 Zwiększenie wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników

Wysokość grantu z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy lub z tytułu kosztów inwestycji może być zwiększona w wypadku oferowania pracownikom szkoleń, mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, nie będących szkoleniami obowiązkowymi zgodnie z obowiązującymi przepisami. Kosztami kwalifikowanymi dla wsparcia z tego tytułu są koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne lub koszty tworzenia nowych miejsc pracy. Wsparcia tego udziela się poprzez zwiększenie grantu z tytułu kosztów inwestycji albo z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy, zgodnie z poniższymi zasadami.

Zwiększenie wsparcia może dotyczyć wyłącznie szkoleń związanych z miejscami pracy, które zostały zadeklarowane dla potrzeb ubiegania się o wsparcie, o którym mowa w pkt. 6.1.3 lub 6.1.4.

Maksymalną wysokość wsparcia z tytułu kosztów inwestycji w wypadku oferowania pracownikom szkoleń określa się według poniższego wzoru:

$$\text{Wysokość wsparcia (zł)} = a \times b \times [c \times (1,25c - 0,25)] + d \times [(e \times f) + (0 \times g)],$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

a – wysokość kosztów inwestycji (zł),

b – maksymalna wysokość wsparcia w danej lokalizacji dla danego typu inwestycji,

c – wynik końcowy szczegółowej oceny inwestycji,

d – liczba osób objętych szkoleniami, nie większa niż liczba nowo tworzonych miejsc pracy w związku z realizacją inwestycji,

e – współczynnik 0,5 w wypadku inwestycji zlokalizowanych w województwach Polski Wschodniej albo 0,25 dla inwestycji realizowanych na pozostałym obszarze kraju,

f – wartość kosztów szkoleń do kwoty 14 000 zł w wypadku inwestycji zlokalizowanych w województwach Polski Wschodniej lub w miastach średnich albo 20 000 zł dla inwestycji realizowanych na pozostałym obszarze kraju,

g – wartość kosztów szkoleń powyżej kwoty 14 000 zł w wypadku inwestycji zlokalizowanych w województwach Polski Wschodniej lub w miastach średnich albo powyżej 20 000 zł dla inwestycji realizowanych na pozostałym obszarze kraju.

Przykład:

Inwestor planuje utworzenie Centrum Wysokozaawansowanych Usług i związane z tym poniesienie kosztów inwestycji w kwocie 10 000 000 zł w województwie podkarpackim. W ramach szczegółowej oceny inwestycji projekt uzyskał 90% maksymalnej liczby punktów. Ponadto planuje zatrudnić w związku z nową inwestycją i przeszkolić 50 osób. Koszt szkolenia wyniesie 18 000 zł na osobę

Wysokość wsparcia (zł) = $10\,000\,000 \text{ zł} \times 20\% \times [0,9 \times (1,25 \times 0,9 - 0,25)] + 50 \times [(0,5 \times 14\,000 \text{ zł}) + (0 \times 4\,000 \text{ zł})] = 1\,925\,000 \text{ zł}$

Maksymalna wysokość wsparcia z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy, w wypadku oferowania pracownikom szkoleń, określa się według poniższego wzoru:

$$\text{Wysokość wsparcia (zł)} = a \times b \times [c \times (0,5c + 0,5)] + d \times [(e \times f) + (0 \times g)],$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

a – liczba nowo tworzonych miejsc pracy,

b – maksymalna wysokość wsparcia w danej lokalizacji dla danego typu inwestycji na jedno nowo tworzone miejsce pracy,

c – wynik końcowy szczegółowej oceny inwestycji,

d – liczba osób objętych szkoleniami, nie większa niż liczba nowo tworzonych miejsc pracy w związku z realizacją inwestycji,

e – współczynnik 0,5 w wypadku inwestycji zlokalizowanych w województwach Polski Wschodniej albo 0,25 dla inwestycji realizowanych na pozostałym obszarze kraju,

f – wartość kosztów szkoleń do kwoty 14 000 zł w wypadku inwestycji zlokalizowanych w województwach Polski Wschodniej lub w miastach średnich albo 20 000 zł dla inwestycji realizowanych na pozostałym obszarze kraju,

g – wartość kosztów szkoleń powyżej kwoty 14 000 zł w wypadku inwestycji zlokalizowanych w województwach Polski Wschodniej lub w miastach średnich albo powyżej 20 000 zł dla inwestycji realizowanych na pozostałym obszarze kraju

Przykład:

Inwestor planuje zatrudnić i przeszkolić 427 osób w Centrum Zaawansowanych Usług Biznesowych w województwie warmińsko-mazurskim. W ramach szczegółowej oceny inwestycji projekt uzyskał 60% maksymalnej liczby punktów. Koszt szkolenia wyniesie 10 000 zł na osobę.

Wysokość wsparcia (zł) = $427 \times 15\,000 \text{ zł} \times [0,6 \times (0,5 \times 0,6 + 0,5)] + 427 \times (0,5 \times 10\,000 \text{ zł}) = 5\,209\,400 \text{ zł}$

Potwierdzeniem realizacji szkolenia są wydatki poniesione przez inwestora na sfinansowanie szkoleń świadczonych przez podmioty zewnętrzne lub na kształcenie w szkołach, placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, ośrodkach doskonalenia i doskonalenia zawodowego lub uczelniach.

6.1.6 Zasady łączenia instrumentów pomocy regionalnej

Wsparcie w ramach Programu dla inwestycji może być łączone z innymi instrumentami pomocy regionalnej udzielanej w formie: dotacji bezpośrednich z budżetu państwa lub programów współfinansowanych środkami unijnymi, zwolnień od podatku dochodowego w specjalnych strefach ekonomicznych lub obszarach, o których mowa w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz.U. z 2018 r. poz. 1162), oraz innej pomocy *ad hoc*, wyłącznie w przypadku inwestycji:

- 1) dla których wartość wsparcia w ramach Programu nie przekracza 3 mln zł;
- 2) Strategicznej oraz Innowacyjnej, jeżeli koszty inwestycji lub koszty utworzenia nowych miejsc pracy wynoszą co najmniej 350 mln zł;
- 3) w Centrum Zaawansowanych Usług Biznesowych, jeżeli inwestor zobowiązuje się do utworzenia co najmniej 500 nowych miejsc pracy;

- 4) w Centrum Doskonałości Procesów Biznesowych, jeżeli inwestor zobowiązuje się do utworzenia co najmniej 300 nowych miejsc pracy;
- 5) w Centrum Wysokozaawansowanych Usług.

6.1.7. Obniżanie wsparcia w przypadku zmiany parametrów inwestycji

Dopuszcza się możliwość obniżenia wartości kosztów inwestycji o maksimum 15% i liczby nowoutworzonych miejsc pracy o maksimum 20% z zastrzeżeniem, że w każdym przypadku wysokość deklarowanych kosztów inwestycji lub liczba nowych miejsc pracy nie będzie niższa niż minimalne progi uprawniające do ubiegania się o wsparcie dla poszczególnych typów inwestycji określonych w Rozdziale 6.1.1.

Minimalne wartości kosztów inwestycji lub liczby nowoutworzonych miejsc pracy po ich obniżeniu ustalane są w umowie o udzielenie dotacji na wsparcie realizacji projektu inwestycyjnego.

Dopuszcza się możliwość obniżenia liczby przeszkolonych pracowników o nie więcej niż obniżenie liczby nowoutworzonych miejsc pracy, o którym mowa powyżej.

W przypadku obniżenia parametru inwestycji, z tytułu którego przyznano wsparcie, wysokość wsparcia ulega proporcjonalnemu obniżeniu.

6.2 Procedura i dokumentacja realizacji Programu

Minister właściwy do spraw gospodarki jest organem udzielającym pomocy publicznej.

Za całość realizacji Programu odpowiada minister właściwy do spraw gospodarki. Bezpośrednią obsługę inwestorów oraz realizację etapów I, II i III procedury, o której mowa poniżej, prowadzi Polska Agencja Inwestycji i Handlu (dalej: „PAIH”) we współpracy z ministrem właściwym do spraw gospodarki.

Opis procedury:

Etap I Wstępna ocena inwestycji

Inwestor składa do PAIH wypełniony formularz aplikacyjny - Informacja o projekcie wraz z oświadczeniem o niezbędności pomocy publicznej dla projektu (tzw. analizą efektu zachęty).

Formularz aplikacyjny obejmuje następujący zakres informacji:

- 1) informacje ogólne o przedsiębiorcy;
- 2) dotychczasowa działalność firmy na świecie i w Polsce;
- 3) informacja o pomocy publicznej uzyskanej w ciągu ostatnich trzech lat;
- 4) informacja o nowym projekcie inwestycyjnym;
- 5) deklaracja dotycząca innych form pomocy, o które zamierza ubiegać się inwestor w związku z realizacją inwestycji.

W przypadku inwestycji Innowacyjnych inwestor załącza do formularza aplikacyjnego deklarację dotyczącą innowacyjności wraz z opisem. Opis ten powinien zawierać w szczególności informacje o zakresie planowanych:

- 1) prac badawczo-rozwojowych,
- 2) prac w zakresie inżynierii, wzornictwa lub innej działalności kreatywnej,

- 3) działalności marketingowej oraz mającej na celu wzrost wartości marki,
- 4) działalności związanej z uzyskiwaniem praw własności intelektualnej,
- 5) szkoleń dla pracowników,
- 6) rozwoju oprogramowania i baz danych,
- 7) zakupu lub leasingu środków trwałych oraz
- 8) zarządzania innowacyjnością.

PAIH przekazuje deklarację wraz z opisem ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w celu potwierdzenia innowacyjności.

Analizę efektu zachęty przedsiębiorca przygotowuje w oparciu o zasady określone w *Wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2014-2020* (Dz. Urz. UE C 209 z 23.7.2013, str. 1) lub *Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu* (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str.1).

Etap II Szczegółowa ocena inwestycji

PAIH dokonuje analizy przedstawionych przez inwestora danych pod kątem spełnienia wymogów formalnych Programu, o których mowa w pkt 6.1.1. oraz rzetelności i realności podanych informacji o projekcie inwestycyjnym. W przypadku potrzeby zweryfikowania niektórych danych lub dokonania koniecznych uzupełnień inwestor jest zobowiązany do złożenia pisemnych wyjaśnień lub korekt.

W oparciu o zweryfikowany formularz aplikacyjny PAIH sporządza opis projektu, kartę oceny inwestycji oraz tam, gdzie jest to wymagane, sporządza opinię regionalną oraz zleca sporządzenie analizy sektorowej. W wyniku przeprowadzenia szczegółowej oceny inwestycji określana jest rekomendowana wysokość wsparcia dla danego projektu inwestycyjnego.

Opis projektu obejmuje:

- 1) informację o działalności inwestora na świecie i w Polsce;
- 2) informację o planowanym projekcie inwestycyjnym – planowaną wielkość zatrudnienia, planowane koszty inwestycji, planowaną kooperację z lokalnymi dostawcami oraz szkołami, uczelniami i jednostkami naukowymi, rodzaj działalności, okres realizacji inwestycji, planowaną lokalizację w Polsce, alternatywne lokalizacje, projekcje finansowe, uzyskaną do tej pory pomoc publiczną, zamiar korzystania z innych form pomocy publicznej na realizację danego projektu;
- 3) wysokość oraz szczegółowe uzasadnienie rekomendowanego wsparcia na podstawie karty oceny inwestycji, analizy sektorowej (tam, gdzie jest wymagana) oraz opinii regionalnej;
- 4) szacunki dotyczące planowanych wpływów do budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego z podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od nieruchomości, w okresie realizacji projektu oraz w okresie jego trwałości;
- 5) ocenę analizy efektu zachęty;
- 6) podsumowanie oceny projektu.

Karta oceny inwestycji jest sporządzana na podstawie kryteriów oceny projektu inwestycyjnego, o których mowa w Załączniku nr 2:

- 1) dla Centrów Zaawansowanych Usług Biznesowych, Centrów Doskonałości Procesów Biznesowych oraz Centrów Wysokozaawansowanych Usług – w Tabeli nr 1;
- 2) dla projektów Strategicznych oraz Innowacyjnych – w Tabeli nr 2.

Etap III Przekazanie całościowej oceny i propozycji wysokości wsparcia

Opis projektu wraz z kartą oceny inwestycji, analizą sektorową i opinią regionalną PAIH przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki – Przewodniczącemu Międzyresortowego Zespołu do spraw Inwestycji o Istotnym Znaczeniu dla Gospodarki Polskiej (dalej: „Zespół”).

Etap IV Opiniowanie oceny i propozycji wsparcia

Przewodniczący Zespołu weryfikuje otrzymaną od PAIH dokumentację dotyczącą projektu inwestycyjnego i oferty wsparcia oraz, po jej wstępnej akceptacji, przekazuje ofertę wsparcia wraz z uzasadnieniem do zaopiniowania przez Zespół. Zespół opiniuje projekt w trybie zgodnym z zarządzeniem nr 38 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2015 r. w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do spraw Inwestycji o Istotnym Znaczeniu dla Gospodarki Polskiej (M.P. poz. 520) oraz wydanym na jego podstawie regulaminem Zespołu.

Protokół z opiniowania projektów przez Zespół jest przekazywany ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w celu podjęcia ostatecznej decyzji o udzieleniu albo odmowie udzielenia wsparcia.

Minister właściwy do spraw gospodarki przekazuje PAIH decyzję dotyczącą oferty wsparcia albo odmowy udzielenia wsparcia, uzgodnioną w wyżej wymienionym trybie, w celu przekazania jej inwestorowi. PAIH niezwłocznie, w formie pisemnej, informuje ministra właściwego do spraw gospodarki o dacie doręczenia oferty wsparcia inwestorowi.

Oferta wsparcia jest ostateczna i ważna w ciągu 30 dni od dnia doręczenia inwestorowi. Oferta wygasa w przypadku braku jej akceptacji przez inwestora bądź braku odpowiedzi inwestora w wyznaczonym terminie. Inwestor może w ciągu 30 dni od dnia doręczenia oferty wsparcia zwrócić się pisemnie do PAIH z wnioskiem o wydłużenie terminu na wyrażenie swojego stanowiska, nie dłużej jednak niż do 90 dni od dnia doręczenia oferty wsparcia. PAIH informuje ministra właściwego ds. gospodarki o wydłużeniu terminu.

Inwestor akceptuje ofertę wsparcia składając do ministra właściwego do spraw gospodarki wniosek o udzielenie pomocy publicznej.

Minister właściwy do spraw gospodarki może, na wniosek inwestora, bez konieczności zasięgnięcia opinii Zespołu, w ramach dostępnego budżetu Programu akceptować zmiany harmonogramu realizacji rekomendowanych przez Zespół inwestycji i dokonywać związanych z nimi zmian harmonogramu płatności wsparcia, o ile nie obejmują one jednocześnie zmiany parametrów całkowitych tych inwestycji i nie wywierają wpływu na punktację i łączną wartość wsparcia. Minister właściwy do spraw gospodarki informuje Członków Zespołu o dokonanych zmianach.

Etap V Zawarcie umowy

Po złożeniu przez inwestora wniosku o udzielenie pomocy publicznej minister właściwy do spraw gospodarki zawiera z inwestorem umowę o udzielenie dotacji na wsparcie realizacji projektu inwestycyjnego, zwaną dalej „Umową”. Umowa określa warunki udzielania wsparcia oraz sposób kontroli, w szczególności:

- 1) wartość i tytuł przyznanej dotacji oraz harmonogram i warunki jej przekazania;
- 2) wartość deklarowanych przez inwestora kosztów inwestycji, liczbę deklarowanych tworzonej nowych miejsc pracy oraz harmonogram realizacji inwestycji;
- 3) wartość deklarowanych przez inwestora kosztów szkoleń oraz liczbę miejsc pracy, których dotyczą szkolenia oraz sposób ich spełnienia;
- 4) kryteria oceny projektu inwestycyjnego (kryteria jakościowe), które były podstawą do przyznania dotacji;
- 5) zobowiązanie inwestora do poniesienia w okresie realizacji lub utrzymania inwestycji wydatków w zakresie współpracy z podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki;
- 6) wymagany okres utrzymania zrealizowanej inwestycji oraz utworzonych nowych miejsc pracy;
- 7) zasady kontroli przez ministra właściwego do spraw gospodarki stopnia realizacji postanowień umownych przez inwestora;
- 8) okres obowiązywania Umowy (uwzględniający okres trwałości projektu) – nie dłuższy niż 10 lat, z zastrzeżeniem, że wypłata ostatniej transzy dotacji, następująca po zrealizowaniu inwestycji, nie może nastąpić później niż do końca piątego roku kalendarzowego, licząc od dnia zawarcia Umowy oraz nie później niż do końca 2030 roku;
- 9) w przypadku konieczności notyfikacji Komisji Europejskiej projektu pomocy – uzależnienie wypłaty dotacji od uzyskania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej;
- 10) zobowiązanie inwestora do przekazywania rocznych sprawozdań z realizacji warunków Umowy (zatrudnienie, koszty inwestycji, ewentualnie koszty szkoleń pracowników, spełnienie kryteriów, o których mowa w pkt 3)
- 11) zobowiązanie inwestora do przekazywania rocznych informacji o dokonanych w okresie sprawozdawczym płatnościach z tytułu podatków CIT, PIT, podatku od nieruchomości i wartości sprzedaży na rynek krajowy;
- 12) konsekwencje niedotrzymania przez inwestora zobowiązań umownych, w tym w szczególności możliwość rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym w wypadku gdy inwestor: rozpoczął realizację inwestycji przed dniem złożenia wniosku o udzielenie pomocy publicznej; zaprzestał realizacji inwestycji, bądź nie utrzymuje, na zasadach przewidzianych w umowie miejsc pracy utworzonych w związku z realizacją Inwestycji, kosztów Inwestycji przynajmniej na odpowiednim poziomie lub nie spełnia innych kryteriów, na podstawie których udzielono mu wsparcia, bądź realizuje inwestycję w sposób sprzeczny z postanowieniami umowy lub z naruszeniem prawa; zaprzestał, w tym zawiesił, prowadzenia działalności gospodarczej w okresie obowiązywania umowy; zaprzestał przez okres dłuższy niż 3 miesiące prowadzenia działalności w zakresie objętym wsparciem na podstawie umowy; w celu uzyskania dotacji przedstawił fałszywe oświadczenia lub dokumenty, co zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądowym skazującym członka organu zarządzającego inwestora. Na wypadek nieprzekazania w terminie informacji, o których mowa w pkt 11, w umowie zastrzega się karę umowną w wysokości co najmniej 0,1% wartości dotacji;

- 13) konsekwencje odmowy poddania się przez inwestora kontroli lub uniemożliwienia jej przeprowadzenia.

Załącznikami do Umowy są:

- 1) aktualny odpis z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego dotyczący inwestora albo wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 2) wzór sprawozdania finansowo-rzeczowego dotyczącego postępów w realizacji projektu inwestycyjnego;
- 3) harmonogram tworzenia nowych miejsc pracy;
- 4) harmonogram ponoszenia kosztów inwestycji;
- 5) harmonogram ponoszenia kosztów szkoleń – w wypadku korzystania ze zwiększenia wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników;
- 6) ewentualne pełnomocnictwa.

W przypadku konieczności notyfikacji Komisji Europejskiej projektu pomocy warunkiem wypłaty dotacji jest brak zastrzeżeń Komisji Europejskiej do projektu pomocy. Organem odpowiedzialnym za obsługę procedury notyfikacyjnej jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Warunki udzielenia wsparcia określone w Umowie nie mogą ulec zmianie po okresie dofinansowania (tj. w okresie, gdy inwestor ma obowiązek utrzymania nowych miejsc pracy i inwestycji). Ponadto w przypadku zmiany umowy, parametry inwestycji nie mogą ulec obniżeniu ponad dopuszczalną elastyczność przyjętą w Programie, tj. 15% i 20%.

Etap VI Kontrola realizacji Umowy

Szczegółowy zakres, zasady i tryb kontroli określa Umowa.

Upoważnieni przedstawiciele ministra właściwego do spraw gospodarki, zwani dalej „upoważnionymi przedstawicielami ministra”, przeprowadzają roczne kontrole realizacji Umowy w szczególności w zakresie liczby utworzonych miejsc pracy, wysokości kosztów inwestycji oraz kosztów szkoleń (w wypadku korzystania ze zwiększenia wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników), poniesionych przez inwestora od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji do ostatniego dnia poprzedniego roku kalendarzowego oraz spełnienie innych kryteriów oceny projektu inwestycyjnego określonych w Umowie, które były podstawą do przyznania dotacji.

Podstawowym trybem przeprowadzania kontroli jest tryb zdalny. Tryb ten polega na przesłaniu przez inwestora pełnej wymaganej dokumentacji w wersji elektronicznej wraz z dokumentacją fotograficzną inwestycji do upoważnionych przedstawicieli ministra. Po weryfikacji dokumentacji sporządzany jest protokół z kontroli.

Tryb zdalny nie wyłącza możliwości dokonywania kontroli w siedzibie inwestora lub miejscu realizacji inwestycji, w szczególności, gdy treść przedstawionych zdalnie przez inwestora dokumentów budzi wątpliwości lub istnieje podejrzenie nieprawidłowości w zakresie realizacji Umowy. Ponadto kontrole w siedzibie przedsiębiorcy lub miejscu realizacji inwestycji, zamiast kontroli zdalnej, obowiązkowo odbywają się po upływie trzech lat od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji.

Upoważnieni przedstawiciele ministra przeprowadzają także kontrolę po zakończeniu realizacji inwestycji oraz kontrolę końcową po upływie okresu utrzymania inwestycji i utworzonych miejsc pracy, w siedzibie przedsiębiorcy lub miejscu realizacji inwestycji, w zakresie liczby utworzonych miejsc pracy, wysokości kosztów inwestycji, kosztów współpracy z podmiotami tworzącymi

system szkolnictwa wyższego i nauki oraz kosztów szkoleń (w wypadku korzystania ze zwiększenia wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników) poniesionych przez przedsiębiorcę oraz spełnienie innych kryteriów oceny projektu inwestycyjnego określonych w Umowie, które były podstawą do przyznania dotacji.

Każdorazowo inwestor jest zobowiązany zapewnić kontrolującym nieograniczony dostęp do miejsc, w których realizowana jest inwestycja, oraz dostęp do ewidencji księgowej, akt osobowych, ewidencji kadrowej (w tym prowadzonych w formie elektronicznej), a także do wszystkich dokumentów związanych z inwestycją oraz innych dokumentów określonych w Umowie.

Odmowa poddania się przez inwestora kontroli lub uniemożliwienie jej przeprowadzenia stanowi podstawę do rozwiązania Umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia. Po przeprowadzeniu kontroli, upoważnieni przedstawiciele ministra sporządzają protokół, który zawiera w szczególności wykaz dokumentów i innych źródeł, na podstawie których została przeprowadzona kontrola, liczbę utworzonych przez przedsiębiorcę miejsc pracy oraz wysokość kosztów inwestycji poniesionych przez przedsiębiorcę, kosztów szkoleń (w wypadku korzystania ze zwiększenia wsparcia w związku ze szkoleniami pracowników) od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji do ostatniego dnia roku kalendarzowego objętego kontrolą oraz informację dotyczącą spełnienia pozostałych kryteriów oceny projektu inwestycyjnego określonych w Umowie. Umowa określa szczegółowo procedurę zgłaszania przez przedsiębiorcę zastrzeżeń i ich rozpatrywanie przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

W przypadku, gdy z protokołu wynika, że przedsiębiorca w danym roku pobrał transze pomocy w nadmiernej wysokości, jednakże zmiana parametrów inwestycji nie polegała na ich obniżeniu poniżej poziomu minimalnego określonego w umowie, wówczas jest on zobowiązany do zwrotu odpowiedniej części pomocy wraz z odsetkami, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

W przypadku, gdy kontrola końcowa wykaże, że przedsiębiorca nie dotrzymał wszystkich warunków Umowy, w szczególności gdy parametry inwestycji były niższe niż poziom minimalny określony w umowie, wówczas jest on zobowiązany do zwrotu całości pomocy wraz z odsetkami, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, na rachunek bankowy wskazany przez Ministra.

7. Sposób monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celów

Monitorowanie realizacji Programu odbywa się poprzez dokonywaną corocznie ocenę stopnia osiągnięcia wartości wskaźników monitorujących Program.

Wyniki monitorowania realizacji Programu będą zawarte w rocznych sprawozdaniach ministra właściwego do spraw gospodarki przedkładanych Radzie Ministrów do dnia 31 grudnia roku następującego po roku sprawozdawczym.

7.1. System monitorowania

W celu skwantyfikowania celów Programu oraz umożliwienia monitorowania stopnia jego wdrażania, opracowany został zestaw wskaźników, obrazujących oczekiwane rezultaty realizacji Programu. Do ustalenia wartości bazowych wzięto pod uwagę umowy o udzielenie dotacji zawarte w latach 2015-2017.

Tabela 1: Wskaźniki monitorowania celu głównego*Wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2015-2017	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019-2030	Źródło danych
Udział projektów, w ramach których następuje współpraca z uczelniami wyższymi w ogólnej liczbie projektów uzyskujących wsparcie z Programu	39%	55%	PAIH (wartość bazowa) / MPiT
Udział eksportu w sprzedaży w ramach inwestycji wspartych Programem	41%	60%	GUS (wartość bazowa) / MPiT

Tabela 2: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowego*Zwiększanie udziału innowacyjnych inwestycji stosujących nowoczesne technologie*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (średniorocznie w latach 2015-2017)	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019-2030	Źródło danych
Liczba projektów B+R uzyskujących wsparcie z Programu	2,7	9	PAIH (wartość bazowa) / MPiT

Tabela 3: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowego*Tworzenie wysokopłatnych miejsc pracy*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2015-2017	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019-2030	Źródło danych
Stosunek wysokości średniego wynagrodzenia brutto w inwestycjach wspartych Programem do średniego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce	1,4 ⁸	1,5	PAIH, GUS (wartość bazowa) / MPiT

⁸ W ramach projektów, które zostały wsparte Programem w latach 2015-2017 średnioważone wynagrodzenie wynosi 6333 zł, podczas gdy średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w III kw. 2017 r. wyniosło 4510 zł, co oznacza, że wynagrodzenie w ramach inwestycji wspartych Programem było średnio o 40% wyższe od średniej krajowej.

Tabela 4: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowego*Pomnażanie polskiego kapitału poprzez inwestycje*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2015-2017	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019-2030	Źródło danych
Udział projektów firm polskich wśród wszystkich uzyskujących wsparcie z Programu	14%	20%	PAIH (wartość bazowa) / MPiT

Tabela 5: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowego*Stymulacja innowacyjności w polskich MŚP*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2015-2017	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019-2030	Źródło danych
Udział projektów polskich MŚP wśród wszystkich uzyskujących wsparcie	0%	5%	PAIH (wartość bazowa)

Tabela 6: Wskaźnik monitorowania celu szczegółowego*Wyrównywanie międzyregionalnej luki rozwojowej*

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2015-2017	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019-2030	Źródło danych
Stosunek kosztów inwestycji w ramach inwestycji wspartych z Programu w województwach Polski Wschodniej ⁹ , miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, powiatach lub miastach na prawach powiatu, w których stopa bezrobocia wynosi co najmniej 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, z wyłączeniem miast, w których zlokalizowana jest siedziba wojewody lub sejmiku województwa, na 1 mln mieszkańców do kosztów inwestycji w ramach inwestycji wspartych z Programu w kraju na 1 mln	29%	40%	PAIH (wartość bazowa) / MPiT

⁹ Województwa: warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, świętokrzyskie i podkarpackie.

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa – średniorocznie w latach 2015-2017	Wartość docelowa – średniorocznie w latach 2019- 2030	Źródło danych
mieszkańców.			

7.2. Ewaluacja

Ewaluacja będzie służyć poprawie jakości i efektywności wsparcia udzielanego w ramach Programu, w kontekście potrzeb związanych z rozwojem gospodarczym i społecznym kraju. Bazować będzie ona na pięciu podstawowych kryteriach ewaluacyjnych - trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości.

Przewiduje się następujące ewaluacje Programu:

- 1) w razie wystąpienia potrzeby - ewaluacje bieżące w trakcie realizacji Programu, które mogą obejmować:
 - a) ewaluacje związane z monitorowaniem realizacji Programu, podejmowane w szczególności w przypadku, gdyby monitorowanie wskazało na istotne odstępstwa od przewidywanego stanu realizacji celów Programu;
 - b) ewaluacje strategiczne, mające na celu ocenę Programu w kontekście odpowiednich polityk i strategii krajowych;
- 2) ewaluacja *ex post* po zakończeniu realizacji Programu.

8. Finansowanie Programu

Program jest w całości finansowany ze środków budżetu państwa.

Corocznie w latach 2011–2030 w ustawie budżetowej planowane będą środki na realizację Programu, tj. na finansowanie umów o udzielenie dotacji zawieranych w latach 2011–2025 pomiędzy inwestorem a ministrem właściwym do spraw gospodarki o udzielenie wsparcia. Umowy będą przewidywać wypłacanie wsparcia w transzach rocznych, z tym że ostatnia wypłata nie może nastąpić później niż do końca piątego roku kalendarzowego, licząc od dnia zawarcia umowy oraz nie później niż do końca 2030 roku. Minister właściwy do spraw gospodarki może wyrazić indywidualną zgodę na zawarcie umowy przewidującej dłuższy okres wypłat wsparcia niż określony w zdaniu poprzednim albo na zmianę umowy w tym zakresie, z zastrzeżeniem, że okres ten nie może przekraczać okresu obowiązywania Programu.

Podział środków na wsparcie z tytułu kosztów tworzenia nowych miejsc pracy, kosztów szkoleń (wydatki bieżące) oraz na wsparcie z tytułu kosztów inwestycji (wydatki majątkowe) będzie ustalany każdorazowo podczas prac nad projektem kolejnych ustaw budżetowych.

Łączny budżet Programu wynosi **2583,4 mln zł**.

Budżet Programu w poszczególnych latach:

Rok	Kwota (mln zł)	Rok	Kwota (mln zł)	Rok	Kwota (mln zł)
2011	27,0	2018	230,0	2025	190,0
2012	34,0	2019	174,5	2026	190,0
2013	29,4	2020	213,0	2027	140,5
2014	76,0	2021	188,8	2028	91,0
2015	86,0	2022	223,3	2029	47,2
2016	98,0	2023	241,0	2030	16,7
2017	97,0	2024	190,0		